

Asia: VN/33230/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Erilaisten oppijoiden liitto kiittää lausuntopyynnöstä.

Me Erilaisten oppijoiden liitossa näemme heikon luku- ja kirjoitus- ja laskutaidon taustalla usein synnynnäisen ja pysyvän lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden (jatkossa lukivaikeus) ja matematiikan vaikeuden. Noin 5–10 %:lla lapsista on lukivaikeus ja noin 3–5 %:lla lapsista matematiikan vaikeus. Usein lukivaikeus havaitaan vasta alakoulun ylemmillä luokilla, yläkoulussa tai niinkin myöhään kuin toisen asteen opinnoissa. Nämä lapset joutuvat ponnistelemaan lukemisen, kirjoittamisen tai matematiikan vaikeuksien kanssa vuosia ilman tarvitsemaansa tukea, mikä aiheuttaa heille uupumista, heikentää itsetuntoa ja laskee motivaatiota.

Yleiseen lukutaidon heikkenemiseen on varmasti monia syitä, mutta yksi keskeinen syy on riittämätön tuki lukivaikeuteen. Oppimisen tukea ollaan nyt uudistamassa, ja me Erilaisten oppijoiden liitossa toivomme, että tuki uudistuu kokonaisvaltaisesti ja vahvistuu varhaiskasvatuksesta lähtien. Aivan keskeistä on, että lapsen luki- tai matematiikan vaikeus tunnistetaan aiempaa varhaisemmassa vaiheessa ja lasta osataan tukea näiden taitojen oppimisessa riittävästi. Lukemisen, kirjoittamisen ja laskemisen osalta tämä tarkoittaa yleensä esikoulua ja alakoulun ensimmäisiä luokkia.

Tuntilisäykset luku-, kirjoitus- ja laskutaidon oppimiseen voivat olla tarpeen ja paikallaan kohdentaa vuosiluokille 1–2 ja 3–6. Mitä vahvempi perusta taitojen oppimiselle rakentuu, sitä paremmin niiden oppiminen sujuu myöhemmin. Uudet taidot rakentuvat aina olemassa olevien pohjalle. Tuntilisäykset eivät kuitenkaan riitä eivätkä vaikuta niiden lasten oppimiseen, joilla on luki- tai matematiikan vaikeus, elleivät he saa tarvitsemaansa tukea. Tuntilisäysten myötä luki- ja matematiikan vaikeudet tulevat aiempaa paremmin esiin, ja siksi yksilölliseen tukeen, sen oikea-aikaisuuteen ja riittävään resursointiin pitää samalla kiinnittää entistä vahvemmin huomiota. Oman luokanopettajan ymmärrys ja osaaminen antaa oikeanlaista tukea on kaikkein tärkeintä, jotta lapsen ilo ja innostus oppimiseen ja koulunkäyntiin säilyvät eikä hän koe erilaisuuttaan huonommuutena muihin nähden.

Lisäksi on välttämätöntä, että lukemisen, kirjoittamisen ja laskemisen opettamisen menetelmiä kehitetään paremmin huomioimaan erilaiset, moninaiset oppijat. Oppilaille tulee olla mahdollisuus edetä oppimisessa turvallisesti omaan tahtiin ja saada oppimista ja opiskelua palkitsevia onnistumisen kokemuksia. Opettajilla tulee olla käytössään keinoja eriyttää opetusta ja ottaa oppilaiden yksilölliset oppimistavat ja etenemisvauhdit huomioon. Erilaisia oppimisen haasteita kokevat oppilaat hyötyvät usein toiminnallisista menetelmistä, ja niitä tulisi käyttää nykyistä enemmän. Monikanavaisuutta tulisi edistää kaikessa opetuksessa samoin kuin erilaisten oppimisen fyysisten ja digitaalisten apuvälineiden hyödyntämistä. Aivan keskeistä on oppimisen mahdollistavan, turvallisen ja vertailusta vapaan ilmapiirin luominen.

Reinikainen Sarianna
Erilaisten oppijoiden liitto ry